

En helkväll med Tove Sjövall

En av höjdpunkterna på vårens Tokyo-program var gästföreläsningen av Advokat Tove Sjövall. Med sin gedigna erfarenhet av internationell privaträtt och familjejuridik, delade Tove med sig av allt viktigt som en expatfamilj borde tänka på före och under åren som utlandsstationerade. Sweorna i Tokyo fick sig sannerligen en helkväll av det viktigaste av det viktiga.

Foto: Olivia Sesevic/Internet
Text: Olivia Sesevic/Anna Liljebjörn

Inte nog med att SWEA Japan under hösten arbetat hårt med att få fram en seriös och professionell agenda, den skulle också vara maximalt matnyttig för oss Sweor i Japan. Och denna gång lyckades SWEA Japan att få hem hela tio poäng av tio möjliga.

SWEA Japan bjöd in Advokat Tove Sjövall från Sverige till

Tokyo som tog sig tid att komma ända hit till oss för att dela med sig av sin gedigna erfarenhet som jurist inom bland annat internationell privaträtt, familjerätt och

arvsrätt. Och visst visste vi att vi skulle få mycket matnyttigt med oss hem, men ingen kunde väl ana hur stora skillnaderna verkligen är mellan att bo hemma i trygga Sverige och leva expatliv

– den dagen något händer...

Denna afton fick alla åhörare något att tänka på. Det var definitivt

en faktaspäckad kväll om man lever som expatfamilj med barn. Om du är en av dem, hoppas SWEA att du tar del av denna artikel!

Nedan finner du i punktform mycket kortfattat de viktigaste ämnena som togs upp under kvällen av Tove Sjövall. Dessa är mycket grova sammanfattningar och om du vill ha mer insyn, rekommenderas att du kontaktar Tove Sjövall direkt för privat rådgivning om vad som gäller i just ditt fall. Det bör uppmärksammas att olika regler gäller för Skandinavien, EU och övriga världen. Du finner kontaktuppgifter nedan.

Finns det någon generell tumregel som är utgångspunkten när man skall bedöma vilket lands lag som skall tillämpas på en juridisk fråga som berör mer än ett land?

Tumregeln är att man tillämpar antingen det lands lag där man har hemvist eller det lands lag i vilket man är medborgare i.

Privata juridiska förhållande som är gränsöverskridande bör vara underkastade lagen i det land till vilket det har den starkaste naturliga anknytningen.

Haltande rättsförhållande

I vissa länder anses att en människas personliga förhållande har den starkaste anknytningen till det land där hon är medborgare, medan man i andra länder föredrar att pröva samma fråga enligt lagen i det land hon har hemvist. Detta kan leda till s.k. haltande rättsförhållande, t ex i ett land anses en skilsmässa genomförd, men kanske inte det land du bor i.

Samma sak gäller för andra familjeförhållanden; i Sverige anses familjefadern vara pappan till alla barn om barnen är adopterade, vilket inte är fallet i andra länder där enbart biologiska barn räknas som äkta.

Conflict Avoidance

Anta att ett svenskt par som bor i Japan vill upprätta ett testamente. Då uppkommer frågan om man skall göra detta enligt svensk eller japansk rätt.

Ser man till att testamentet för säkerhets skull uppfyller kraven både enligt svensk och japansk rätt talar man om conflict avoidance, dvs undvikande av en konflikt mellan olika lagsystem.

Forum shopping

När du shoppar väljer du tröjan i den affären som erbjuder det bästa priset, eller hur? På samma sätt kan du tänka om olika juridiska processer: man väcker talan i det land som ger det förmånligaste resultatet. T ex, underhåll till en skild kvinna som processar i Belgien kan leda till ett mycket högre underhåll än om samma juridiska process skulle äga rum i Sverige – där hon troligen inte skulle fått någonting alls.

”... möjligheten att förhandla om vårdnad och underhåll i Sverige enligt svensk rätt kan i vissa fall endast processas om det berörda barnet har hemvist i Sverige. Tumregeln i Sverige är att man använder sig av underhållsreglerna som gäller i det land barnet bor i.”

Skilsmässa under en utlandsvistelse

Om man som svensk skiljer sig under en utlandsvistelse, är det som regel möjligt att göra detta i Sverige enligt svensk rätt. Men möjligheten att förhandla om vårdnad och underhåll i Sverige enligt svensk rätt kan i vissa fall endast processas om det berörda

barnet har hemvist i Sverige. Tumregeln i Sverige är att man använder sig av underhållsreglerna som gäller i det land barnet bor i.

Förmögenhetsförhållanden

Enligt svenska internationella regler skall en svensk domstol tillämpa den statens lag i vilken två makar varit bosatta i minst två år avseende förmögenhetsrättsliga frågor mellan dem. Har du t.ex. haft hemvist i Japan mer än två år skall således en svensk domstol tillämpa japansk rätt på denna typ av frågor. Så här får man passa sig, reglerna i muslimska länder som t ex Irak brukar sällan falla till kvinnans fördel!

Det går dock att kringgå detta i Sverige. Det går att skriva ett avtal mellan parterna om att vid en eventuell skilsmässa ska svensk rätt tillämpas avseende deras förmögenhetsförhållande oberoende av det land man bor i. Man kan även ta in ett sådant val av lag i ett äktenskapsförord i Sverige vilket medför att valet av lag blir offentligt. Makarna måste dock försäkra sig om att avtalet även är giltigt i det land som de är bosatta i.

Dödsfall under utlandsvistelse

Rätten till arv efter en svensk medborgare bedöms enligt svensk rätt även om arvlåtaren inte har hemvist i Sverige. Makar kan i princip inte i testamente reglera vilken lands lag som ska tillämpas. Hur arvsrättsliga frågor avgörs beror på en rad olika faktorer; bl. a var man har sina tillgångar mm. Det är ambassaden eller konsulatet du ska kontakta ifall make/maka går bort under en utlandsvistelse. Men se också till att omgående komma i kontakt med en jurist som är välbekant med de lagar och seder som gäller i det land dödsfallet skedde i.

Hem ljuva hem

Och så kommer dagen då det är dags att flytta hem till gamla Svedala. Om du avser att stanna i Sverige mer än ett år folkbokför

du dig hos Skattemyndigheten. Du ska även vara inskriven hos Försäkringskassan för att ha rätt till sociala förmåner såsom föräldrapenning på garantinivå, barnbidrag, garantipension, sjuk/tandläkarvård, fria läkemedel när du nått ett tak på 1,800 SEK. När man skriver in sig i Sverige hos Skattemyndigheten blir man så kallad oinskränkt skatteskyldig i Sverige. Se webbadresser nedan.

Och hur blir det med min pension...?

För att omfattas av det svenska pensionssystemet måste man omfattas av den svenska socialförsäkringen. Detta gör man antingen genom att bo eller arbeta i Sverige. Den som flyttar utomlands har kvar de pensionsrätter som intjänats i Sverige. Enligt det nya pensionssystemet har makar rätt att dela pensionen mellan sig.

Föräldraledighetslagen

Vid flytten hem till Sverige kommer vissa hem i rollen som förälder för första gången. Dags att få det unika stödet som få länder erbjuder; svensk föräldrapenning. Kraven som måste uppfyllas är att du har jobbat i minst 6 månader i Sverige för att få föräldrapenning baserad på sjukpenninggrundande inkomst. Har du barn som fötts utomlands, oavsett om du arbetat eller inte, har du alltid rätt till de så kallade garantidagarna på 180 SEK/dag.

Det finns många utlandssvenskar som bekräftar att om det var

svårt att bo utomlands, är det ingenting mot vad det blir att flytta hem. Arbetsmässigt är det t ex få som får nöjet att använda det nya språket. Privat är det få där hemma som är speciellt intresserade av äventyret man har fått uppleva. Planera det juridiska på bästa möjliga sätt så att flytt hem eller flytt vidare genom livet går så smidigt som möjligt.

Än en gång, tveka inte att kontakta Tove för privat konsultation, som hon även gör via mail och telefon i sådana här internationella sammanhang!

Viktiga länkar

www.forsakringskassan.se (här finner du bland annat fakta om svenska socialförsäkringen och föräldraledighetslagen)

www.notisum.se (här finner du bland annat fakta om Folkbokföringslagen och mer om föräldraledighetslagen)

www.skatteverket.se

www.sweaguiden.se (allt om att flytta hem)

Vill du komma i kontakt med Tove Sjövall? Kontakta isåfall: Advokatbyrå Tove Sjövall AB Kungstorpsvägen 8 c SE - 236 32 Höllviken Tel: +46 40 - 45 66 60 Fax: +46 40 - 45 62 61 Mobil: 46 708 - 33 03 21 Mail: tove@tovesjovall.se Webb: www.tovesjovall.se

Fakta Tove Sjövall

Namn: Tove Sjövall

Familj: Två barn, 12 och 15 år gamla

Bostad: Bor på en hästgård, Sjövalla.

Karriär: Tove har varit yrkesverksam som bl a biträdande jurist på Advokatfirman Landahl & Bauer och Baker & McKenzie Advokatbyrå, som advokat i Sveriges Advokatsamfund när hon arbetade på Advokatfirman Landahl både i Stockholm och i Bryssel och som medlem i Bryssels Advokatsamfund hos Heymans, De Ville, Cailliau & Desefans. Efter att ha återvänt till Sverige arbetade hon som bolagsjurist på Svedala Industri AB och senare som affärsjurist på Ernst & Young AB. När hon som advokat etablerade egen advokatbyrå blev hon åter medlem i Sveriges Advokatsamfund.

Intressen: Hästar

Socialt engagemang:

Vellinge Falsterbonäsets FöretagarGrupp, Rotary, nätverken Grid, Swea m fl. Hon är medlem i föreningen Öresundsadvokaterna, som arbetar för att främja integrationen i regionen samt styrelseordförande för Stiftelsen Bladins Skola.